

V Praze dne 11. ledna 2016

Vážený pane předsedo vlády,
vážený pane ministře kultury,
vážení členové vlády,
vážení spoluobčané České republiky,

obracíme se na Vás jako tvůrci českých hraných a dokumentárních filmů, protože nám není lhostejná budoucnost české kultury a kinematografie jako její součásti. Jsme nanejvýš znepokojeni současnými postupy Národního filmového archivu (NFA), pod vedením jeho generálního ředitele PhDr. Michala Breganta. Tyto postupy jsou mj. vzorem neprůhlednosti zadávání veřejných zakázek v oboru digitalizace národního filmového odkazu.

NFA má ve své správě archiválie českých filmů. Z této pozice NFA pod vedením PhDr. Michala Breganta v důsledku svých rozhodnutí poškozuje umělecká filmová díla tím, že je distribuuje v českých a zřejmě i zahraničních kinodistribucích v primitivně digitalizované formě, která je zcela nepřijatelná pro jejich autory. Jak to dělá: NFA vyrábí digitální média pro kinoprojekce (DCP), ze starých nebo jinak levně a nekvalitně pořízených HD videopřepisů, které – to je třeba zdůraznit – vznikaly bez účasti, kontroly a souhlasu autorů filmů. Tyto zmetky přímo poškozují autory filmů a budou v nejbližší budoucnosti k nepotřebě, protože nemohou počítat ani se zájmem České televize. NFA tak poškozuje povědomí současné generace diváků o původním vzhledu filmových děl. Zcela zásadně takto vadné prezentace našich filmů odmítáme.

PhDr. Michal Bregant stál u zahájení výzkumného projektu NAKI - DF13P01OVV06 a sám svými nesčetnými podpisy potvrzoval jeho program, smysluplnost a potřebnost kvalitní restaurované digitalizace 4K za účasti expertních autorských skupin. Sám se stal spoluřešitelem tohoto projektu, ale nedlouho po získání postu ředitele NFA však svůj názor změnil formulací, že je to „blbost“, čili bez udání logických důvodů. Proč generální ředitel NFA otočil o 180° své mnohými podpisy deklarované názory na projekt s rozpočtem 52 milionů korun? Proč začal naopak podporovat digitalizaci nekvalitní? Na tuto otázku PhDr. Michal Bregant dodnes nedokázal rozumně odpovědět. Dokonce v případech, kdy financování vynikajícího díla je finančně garantováno nadací České bijáky a soukromou osobou, a samozřejmě se souhlasem jeho autorů, M. Bregant neposkytne originální negativ díla, který je pro kvalitní restaurování nepostradatelný. Dokonce ani tvůrci filmových děl, z nichž někteří se na projektu kvalitního restaurování NAKI přímo podílejí, nemají ke svým dílům přístup, a navíc NFA vedený M. Bregantem s nimi při nakládání s těmito díly ani nejedná. I tyto skutečnosti jsou vizitkou nekompetentnosti jeho osoby a jeho bezskrupulózního jednání.

Expertně ověřená nekvalita digitálních výrobků produkováných Národním filmovým archivem není slučitelná s pojmem i programem digitálního restaurování filmového kulturního dědictví naší země a samozřejmě není omluvitelná ani proklamacemi o nutnosti „zpřístupňování“ těchto děl veřejnosti rychle a ekonomicky. Zrada autorských

práv výrobou neautorizovaných rozmnoženin DCP filmů nesmí být výsadou žádné státní kulturní instituce, tedy ani Národního filmového archivu. Hanebné ignorování vztahu autora k dílu, mocenské ignorování jeho zájmu o kvalitu následného předvádění díla, je znova a znova v praxi dokládáno. Lokální, tedy národní sídlo proti-autorské mafie, představuje, po propuštění některých expertů archivu, nově orientovaný NFA. To se děje za podpory archivářských sdružení na území EU, jmenovitě působením jejich předsedy panem Nicolo Mazzantiho, jehož protiautorský postoj slouží PhDr. M. Bregantovi jako hlavní opora.

Nicolo Mazzanti prostřednictvím PhDr. Michala Breganta usiluje o okamžité odstoupení NFA od výzkumného projektu národní kulturní identity, aby tím, že nabízí naše národní bohatství k digitalizaci cizím firmám, napomáhal jejich obohacování. Jedná se o neprůhledné zakázky a rozesílání archiválií do států EU, zahájené ředitelem NFA Bregantem. Za Norské fondy „zvítězila“ digitalizace Trnkových „Starých pověstí českých“, a to v zastaralé technické úrovni, realizovaná v Maďarsku. Do dnešních dnů pokročila tato neautorizovaná výroba o další významné tituly. Odsuzujeme tyto způsoby zakázek znemožňující kvalitativní kontrolu.

Nesouhlasíme s odklonem NFA od národních kulturních zájmů směrem k lobbistickým evropským strukturám. Tyto tendenze podkopávají základy národní kulturní identity. Neodborňá činnost NFA navíc vnáší do české kulturní a filmové oblasti nepřijatelné lobbistické napětí. Autoři filmových děl a jejich dědicové jsou těmito postupy zděšeni a setrvávají v obavách o další existenci filmové kultury.

Přitom je třeba znova opakovat, že projekt kvalitního autorizovaného digitálního restaurování národního filmového fondu existuje, byl podpořen grantem ministerstva kultury a jeho ověřování dospělo již k závěrečné etapě certifikací. Bez ohledu na tuto skutečnost ovšem pan Mazzanti, očividně na základě podkladů od Michala Breganta, zaslal Mgr. Danielu Hermanovi, ministru kultury ČR, výhružný dopis. Obsahoval hrozbu, že nezruší-li ministerstvo kultury výzkumný projekt AMU „NAKI“, vyvíjející metodiku kvalitního autorizovaného digitálního restaurování národního filmového fondu, uvede pan Mazzanti filmové organizace v České republice do izolace u evropských autorit:

„budeme nuteni usilovat o zásah evropských orgánů... všechny filmové instituce se v rámci archivářské komunity ocitnou v izolaci a nebude vůbec možná žádná další spolupráce...“

Řešitelé projektu NAKI z řad profesorů AMU, kteří jsou pověřeni stanovením metodiky kvalitního, tedy autorizovatelného restaurování filmů ze zlatého fondu naší národní kinematografie, jsou účelově dehonestování lživými „argumenty“. Překáží totiž byznysu pánů Mazzantiho a Breganta.

Generální ředitel NFA, PhDr. Michal Bregant, dnes dokonce člen výkonného výboru ACE, federace některých evropských archivů, jedná, jako by za své skutky nebyl nikomu odpovědný, a fakticky tím dokládá svůj nezájem o zachování kinematografického národního dědictví pro budoucnost, nemluvě o jednoznačném zmaru státních finančních prostředků.

Vážený pane předsedo vlády České republiky,

Vážený pane ministře kultury,

Vzhledem k výše uvedenému cítíme povinnost předložit k Vašim rukám žádost o odvolání PhDr. Michala Breganta z postu ředitele NFA. Děkujeme Vám za pochopení pro náš podnět a jsme připraveni se s Vámi v dané věci kdykoliv setkat.

Podpisy autorů dopisu:

JIRI MENZEL, REŽISÉR

IVAN PASSER, REŽISÉR

VOJTECH JASNÝ SCENÁŘISTA, REŽISÉR

JURAJ JAKUBIKO scenárista, kameraman, režisér

ONDŘEJ ČELKA Mgr. IVAN ŠLAPETA - Kameraman

JIŘÍ SVOBODA, prof. MgA

KARL KOCHMAN Mgr., člen výběrového řídícího výboru FAMU

HYNEK ŽEČEK HYNEK ŽEČEK, lektor

MARTIN VADAŠ Mgr. Martin Vadaš, režisér, předseda FITES

ALOIS FIŠTREL, člen komise pro výběr MK

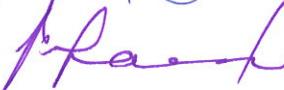
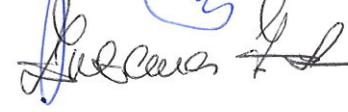
RUTH WEISER doc. Mgr. A. WEISER - expert analogové i digitální postprodukce FAMU

Vážený pane předsedo vlády České republiky,

Vážený pane ministře kultury,

Vzhledem k výše uvedenému cítíme povinnost předložit k Vašim rukám žádost o odvolání PhDr. Michala Breganta z postu ředitele NFA. Děkujeme Vám za pochopení pro náš podnět a jsme připraveni se s Vámi v dané věci kdykoliv setkat.

Podpisy autorů dopisu:

 J. Henn SVRÁT HEDZ REŽISÉR
 B. Sládek ROBIN SLOVAK REŽISÉR
 Jiří Šimek ŠTĚPAN ŠIMEK KATEDRA FILM
 Lukáš Vihanová VIHANOVA REŽ.+SCÉN.
 Jiří Kmeťák JIŘÍ KMEŤÁK KATEDRA FILM
 Lukáš Šemánová LUKÁŠ ŠEMÁNOVÁ REŽISÉRKA
 Dalibor Lipský DALIBOR LIPSKÝ STŘIHÁČ, PRODUCENT
 Jan Hřebec JAN HŘEBEC SYN REŽ. OLŘICHY LIPSKÉHO
REŽISÉR

Nám, tvůrcům českých hraných a dokumentárních filmů, nemůže být a není ihostejná budoucnost české kultury a kinematografie jako její součásti ve chvíli historicky zcela výjimečné, kdy procesy zachování a restaurování audiovizuálních děl jsou doménou digitálních technik. Naprostá většina kulturně významných děl české kinematografie existuje na původních analogových nosičích, které by se bez restaurování digitální cestou znehodnotily natolik, že by již ani současným a rozhodně ani budoucím generacím diváků původní vzhled těchto děl zdaleka nepřiblížily.

Má-li se vzácný instrument technologie digitálního restaurování uplatnit v plné míře pro službu zachování vzhledu, zejména děl barevné kinematografie, avšak černobílou nevyjimaje, není nadále možné přihlížet jakémusi nepsanému a nesmyslnému pravidlu, že restaurování filmového díla je věcí pouze filmového archivu, jehož zaměstnanci jsou tradičně vzdáleni odborné kvalifikace, zvláště v převratné době nástupu digitálních technologií. O tomto personálním stavu v našem archivu jsme důvodně přesvědčeni již i proto, že samostatně v jakési jejich proklamované „digitální laboratoř“ žádné filmové dílo nebylo zrestaurováno tak, aby zejména jeho kolorit odpovídal původnímu. Je to logický důsledek nekompetentnosti. Snaha současného personálu archivu vychází z představy, že uchování vzhledu je zaručeno pouhou digitalizaci některé tzv. referenční kopie, tyto ovšem jsou poškozeny stárnutím natolik, že výchozím zdrojem pro restaurování být nemohou. Zdrojem pro výkon kvalitního zrestaurování může být pouze originální negativ díla. Ten zcela přirozeně není technicky konsistentní a pro práci s ním po jeho kvalitním naskenování (4K) nemůže v procesu restaurování chybět vliv expertů s kvalifikací ryze kameramanskou. V takovém procesu restaurování může sloužit takzvaná referenční kopie pouze jako důležité vodítko před zrakem této expertní skupiny, podle našeho názoru spolupracující bezpodmínečně se skutečným filmovým restaurátorem, jehož kválfifikaci si dovedeme představit, ale jehož existence v praxi NFA je znevážena nominováním kohokoliv. Restaurátor filmu nemůže nebýt technologicky na úrovni.

Dosavadní stav není udržitelný a neodpovídá zásadám péče o národní kulturní identitu v oblasti kinematografie, která je pochopitelně středem naší pozornosti. A samozřejmě vlivem neodbornosti jde o plýtvání veřejnými prostředky na výrobu nosičů DCP (digital cinema package), jejichž kvalita nebude dostatečná ani pro šíření děl televizním šířením a rozhodně nemůže být prezentována prostřednictvím kinodistribuce, která poskytuje srovnání s filmovými nosiči (DCP) přicházejícími ze zemí od nás na západ. V těchto zemích nejenže jako jediné použitelné je hodnoceno rozlišení 4K pro prezentaci, skenování zásadně negativu, ale hlavně zcela logicky není bráněno autorům filmových děl v uplatňování autorského dozoru, který je garancí zachování vzhledu tzv. autorský signované kopie i v nové podobě digitálního produktu.

V současných podmínkách našeho filmového archivnictví je převažujícím trendem protiautorské koalice teoretiků a historiků orientace na vyloučení sebemenší účasti autorů z procesu restaurování filmu, který – jak výše uvedeno – je digitální technologií zcela převratně dotčen. Pokud tomuto vývoji nebude zabráněno, je jisté, že diváci nadále neuvidí filmová díla tak, jak vypadala původně, anebo bude nutno převod děl do digitální podoby v dohledné době opakovat odborně.

Připojuji svůj podpis jako naléhavý apel ku podpoře iniciativy svých českých profesních kolegů se zájmem, aby odpovědné státní orgány nepřipustily uskutečnění shora nastíněné hrozby a zasáhly, a to i korekcmi v oblasti personální.

Miloš Forman
Warren, Connecticut